

Overzicht in te dienen aanvullende gegevens

Bijlage behorende bij brief aanvullende gegevens dd. , Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Aanvraag: Wind ontwikkeling Amsterdam Noord B.V. dd. 31 maart 2023

Locatie: Windpark AH 5866 Noorder IJ-plas te Amsterdam

NATUUR

Ten aanzien van het aspect natuur maken wij de volgende opmerkingen:

Algemeen:

1. De opmerkingen betreffende het aspect natuur zijn gebaseerd op het rapport "Natuurtoets windturbines Noorder IJplas en ^{5.1.2.e} Douwesterrein, Amsterdam" (kenmerk: 22-075, d.d. 21 februari 2023). Hier is het VKA nog niet in meegenomen. Aangezien het VKA afwijkt van de alternatieven en andere gevolgen voor de natuur kan hebben moet dit wel in de natuurtoets worden opgenomen.
2. Het uitgevoerde onderzoek geeft geen duidelijk beeld van de schade die kan ontstaan aan de natuur bij aanleg en in gebruik name van de windturbines. Veel beschermde soorten die het gebied gebruiken worden niet of nauwelijks behandeld. Uit de conclusie blijkt dat alleen 2 vogelsoorten slachtoffer zullen worden van de windturbines. Op basis van de opmerkingen uit de beoordeling en de waarnemingen is dit een onderschatting van het aantal slachtoffers die kunnen ontstaan door windturbines. Wij zijn dan ook niet akkoord met het onderzoek en het berekende aantal slachtoffers. Het rapport moet hierop worden aangepast c.q. aangevuld.
3. De noordelijkste turbine, die ook nog precies tussen de Noorder IJplas, midden in vliegroutes, ligt naar IJperveld, Varkensland, Oostzanerveld en Twiske (verder: IVOT), is naar ons oordeel het meest dodelijk. Dat blijkt niet uit flux collision modellen, want die houden met deze factor geen rekening. In het gesprek met OD NHN van 8 maart 2023 is dit ook door Waardenburg Ecology (hierna: Waardenburg) bevestigd. De middelste turbine staat ten oosten van twee 150 kV leidingen en is in die zin dus wat minder gevaarlijk. Immers de twee 150 kV lijnen zitten er nog tussen. Voorts staat die turbine veel verder van het water af hetgeen deze windturbine minder dodelijk maakt.
4. Het rapport geeft nog geen inzicht voor welke soorten een ontheffing dient te worden aangevraagd. Dit moet worden aangepast.
5. Cumulatie met andere projecten zoals onder andere het zonnepanelenproject op de Noorder IJplas wordt nog buiten beschouwing gelaten. Dit moet nog invulling krijgen in het soortenonderzoek.

Vogels:

1. Het is onduidelijk waarom de Noorder IJplas varianten een betere score zouden hebben op vogels dan het Noordzeekanaal (3 x 130) alternatief. Dit moet verder worden toegelicht.
2. Het ruimtebeslag voor de aanleg van de windturbines is niet bekend. Zo is niet duidelijk hoeveel bomen en groen verwijderd zal worden voor de aanleg. Zonder deze informatie is het niet mogelijk om een uitspraak te doen over het effect op vogels. Er worden grote werkkerreinen gemaakt waarvoor veel groen moet wijken. Daarnaast zullen de werkzaamheden een versturende werking hebben op het aangrenzende groen. Niet alleen het gebied waar het werkkerrein wordt gerealiseerd zal verstoring ondervinden, maar ook de directe omgeving. Indien buiten het broedseizoen gewerkt wordt en ook wordt afgerond is de verstoring mogelijk niet wezenlijk. Wordt er tot in het broedseizoen gewerkt dan is de kans op verstoring van broedgevallen wel aanwezig.

3. Waardenburg heeft een relatie gelegd tussen de foerageerafstand van broedende c.q. niet-broedende vogels enerzijds, en de afstand tot Natura 2000-gebied IVOT anderzijds. Voor de meeste soorten levert deze benadering een logisch en navolgbaar antwoord op over het wel of niet binnen de gevarezone komen van de betreffende soorten (ook van andere N2000 gebieden, hetgeen van toepassing is voor soorten met een zeer grote actieradius). Voor vier soorten, aangewezen voor IVOT, en waarvoor effecten zijn uitgesloten door Waardenburg, hebben wij echter opmerkingen: dit betreft de roerdomp, bruine kiekendief en in mindere mate visdief, alsmede smient. Ons oordeel is dat t.a.v. de roerdomp, bruine kiekendief en visdief aanvaringssslachtoffers die aan het N2000 IVOT doel zijn toe te rekenen, hoe beperkt ook, niet zijn uit te sluiten. Wij zijn het in dezen dus niet met Waardenburg eens. Voor de bruine kiekendief kan dit al met foerageren te maken hebben; en daarnaast ook met het trekken plus uitvliegen van jongen aan het eind/na het broedseizoen, en mogelijk bij het baltsen op hoogte. Qua actieradius kan de soort tot in het plangebied foerageren, gezien de foerageerafstand van max. 7 km (bron: Evaluatie Beheerplan Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske). Er zijn ook waarnemingen in de Nationale Databank Flora & Fauna (verder: NDFF) die dit bevestigen. In het artikel 'Mortality limits used in wind energy impact assessment underestimate impacts of wind farms on bird populations', Ecology and Evolution, 4 June 2020, opgenomen in Naturetoday.nl, van 22 juli 2020 (door WUR, ^{5.1.2.e} alsmede NIOO) is voor bruine kiekendief expliciet aangegeven dat bij het hanteren van een Ornis norm van 1%, er significante achteruitgang van de populatie wordt aangetoond. Dit geldt overigens voor veel meer soorten, maar in ieder geval expliciet ook voor de voor IVOT aangewezen bruine kiekendief. Als we vervolgens kijken naar het instandhoudingsdoel (15 broedparen voor IVOT), en dat blijkens de Evaluatie Beheerplan de laatste 5 jaar gemiddeld 10 broedparen aanwezig zijn geweest, dan is gezien de zeer kleine populatie bij een "incidenteel" slachtoffer een significant gevolg al niet langer uit te sluiten. Citaat uit het bovengenoemde artikel: *"De resultaten laten zien dat de gevolgen van aanvaringen met windturbines voor de vogelpopulaties groot kunnen zijn, zelfs wanneer de extra sterfte op juridische gronden aanvaardbaar wordt geacht. De gevolgen blijken dus niet altijd verwaarloosbaar, zoals voorheen werd aangenomen. Dit geldt zeker voor soorten die het in Nederland moeilijk hebben, zoals de bruine kiekendief, visdief en spreeuw."* Wij verwijzen ook graag naar het onderzoek van de Werkgroep Grauwe Kiekendief, getiteld Vlieggedrag van kiekendieven in relatie tot windturbines. Daarin is onderzoek gedaan naar aanvaringsrisico's alsmede de mate waarin kiekendieven (waaronder ook de bruine kiekendief) op rotorhoogte vliegen. Naar ons oordeel dient het voorgaande zwaar mee te wegen in het ecologische eindoordeel over het VKA. Ook ten opzichte van de andere alternatieven en met name het 3x130 alternatief.
4. Voor de roerdomp is door Waardenburg een foerageerafstand bepaald van 0,4 km; IVOT ligt op 1,5 km en dus zijn in de aangepaste natuurtoets effecten uitgesloten. Wij willen weten wat de wetenschappelijke bron (literatuurverwijzing) is voor deze foerageerafstand, aangezien territoria van de roerdomp omvangrijk kunnen zijn (mondelijke mededeling Sovon). Voor deze soort kunnen naar ons oordeel slachtoffers niet worden uitgesloten bij trek ('s-nachts) in combinatie met uitvliegen van jongen. Ook voor deze soort wordt het doel niet gehaald: het instandhoudingsdoel is 17 broedparen; het gemiddelde aantal broedparen over de laatste 5 jaar was 12. Dus eveneens een zeer kleine populatie. Voor beide soorten zal het aantal slachtoffers gering zijn maar uit te sluiten is het naar ons inzicht zeker niet gezien de ligging van de turbines. Dit in combinatie met de zeer kleine populaties van beide soorten betekent wat ons betreft dat significante gevolgen niet zijn uit te sluiten, en dat er dus vergunning op grond van hoofdstuk 2 Wnb dient te worden aangevraagd. Dit ten aanzien van roerdomp en bruine kiekendief. In mindere mate geldt hetzelfde voor de visdief. Die kan qua actieradius zeker in het plangebied foerageren en is ook gevoelig voor sterfte door windturbines; de populatie is echter een stuk groter.

5. Voor de watersnip, kemphaan (de eerste al verdwenen en andere hard op weg te verdwijnen) alsmede voor snor en rietzanger is significantie als gevolg van aanvaringslachtoffers niet aantoonbaar; wat er niet zit kan ook geen slachtoffer vallen; en voor snor en rietzanger is het vrijwel onmogelijk om te monitoren.
6. Voor de smient is aangegeven dat er bij het VKA maximaal 3 slachtoffers op jaarbasis vallen. Het oordeel in de aangepaste natuurtoets is 'niet significant'. Hier hebben wij de volgende opmerkingen c.q. bezwaren bij:
 - A De slachtoffers zijn berekend op basis van een generieke aanvaringskans, in dit geval voor de smient 0,04% per dier. In deze kans zit echter niet de factor verdisconteerd, dat de standplaats/allocatie van een turbine veel bepalender is dan een generieke aanvaringskans. Naar ons oordeel is de noordelijkste turbine verreweg het meest dodelijk, aangezien deze zich in de vliegroute bevindt van smienten die op Noorder IJplas rusten en in IVOT foerageren v.v.; deze turbine ligt aan de noordostrand van de plas, dicht bij het water en dus midden in logische vliegroutes. Dit geldt niet alleen voor smient maar voor alle watervogels die ook van IVOT gebruik maken en van Noorder IJplas. Dit verhoogt het aantal slachtoffers, puur door de allocatie van de turbines. Onzes inziens speelt ook een rol dat de middelste turbine ten oosten van de 2 150 kV lijnen staat, die zal daardoor dus minder slachtoffers maken in generieke zin althans voor soorten die vanaf Noorder IJplas in noordoostelijke richting (en dus IVOT) vliegen; let wel: opschuiven richting A8 (middelste turbine) doet het aantal aanvaringslachtoffers naar ons oordeel toenemen. Wij vernemen graag waar de aanvaringskans 0,04 op gebaseerd is. Graag ontvangen we daar een wetenschappelijke verklaring voor.
 - B Er is een Ornis norm bepaald, aan de hand van de lokale populatie, die is gehanteerd op ruim 4800 vogels (is overigens lager dan het ISHD) in combinatie met een sterftkans op jaarbasis van 47% van de populatie. Dit getal komt ons erg hoog voor; onduidelijk is waar dit getal vandaan komt. Graag een literatuurverwijzing toevoegen (mondeling is aangegeven dat het getal uit de website van de Engelse 'Sovon' komt). Verder mag het niet alleen gaan om de sterfte van eerstejaars vogels. Daarnaast roept het ook de vraag op of hier ook niet-natuurlijke oorzaken van sterfte in dit getal zijn inbegrepen. Waardenburg heeft dit in het gesprek van 8 maart 2023 bevestigd, en ook dat daar bij het bepalen van Ornis normen nooit voor wordt gecorrigeerd. Dit is naar ons oordeel onterecht, aangezien het Ornis criterium bepaald dient te worden aan de hand van de natuurlijke sterfte van de populatie, en de 1% er van. Wij verzoeken derhalve om te corrigeren op niet-natuurlijke doodsoorzaken, zoals afschot, hoogspanningsleidingen, andere windparken e.d.. Wij verwachten dat de Ornis-norm van 1% natuurlijke sterfte dus significant lager uit kan vallen dan de 26 die door Waardenburg is genoemd.
 - C Wij vinden het terecht dat de 300 vogels die zijn aangetroffen via de vogelradar met vliegfluxen, toe te rekenen zijn aan IVOT. Daarover hebben wij dus geen opmerkingen. Onze opmerkingen zijn echter wel dat wat ons betreft het getal van 3 slachtoffers voor het VKA (en lager dan de 5 x 100) niet hard is, en dat 26 dus mogelijk veel te hoog is, en dat beide getallen (veel) dichter bij elkaar kunnen liggen. In dat geval kan ook een situatie ontstaan dat significante gevolgen niet langer zijn uit te sluiten. Strekking dus: er is nog ruimte tussen 26 en 3 maar die is niet onbeperkt.
7. Op basis van de waarnemingen op de NDFF is te zien dat juist op de Noorder IJplas veel waarnemingen zijn van de kokmeeuw en de zilverbmeeuw. Er zijn bijna geen waarnemingen langs het Noordzeekanaal. De conclusie dat juist langs het Noordzeekanaal de meeste slachtoffers vallen komt niet overeen met de waarnemingen die juist laten zien dat het aannemelijk is dat de alternatieven in

het park de meeste slachtoffers eisen. De waarnemingen komen niet overeen met de voorspellingen uit dit rapport.

8. Duidelijk moet worden waarom het VKA en het 5x100 alternatief zoveel minder slachtoffers opleveren voor de kokmeeuw en zilvermeeuw, ten opzichte van het 3x130 alternatief (Noordzeekanaal alternatief). Als dit enkel onderbouwd wordt in verband met de trekkende vogels langs het Noordzeekanaal dan wordt voorbij gegaan aan het feit dat de plas ook meeuwen aantrekt plus recreatie. Omdat in de Noorder IJplas ook veel meeuwen voorkomen, bevreemdt ons deze conclusie en ook het feit dat de andere twee alternatieven (waaronder het VKA) veel minder negatief worden gescoord. We vinden ook dat de aanvaringsslachtoffers van enige tientallen meeuwen wel erg zwaar doorwerken in de beoordeling 'slecht' voor het 3x130 alternatief, en ook in relatie tot het VKA.
9. Er wordt gesteld dat er een ordegrootte van de sterfte per soort onderbouwd dient te worden. Deze onderbouwing missen wij tot dusver en moet nog per soort gemaakt worden.
10. Op de NDFF is duidelijk te zien dat in Amsterdam een aantal slechtvalken tot broeden zijn gekomen. Ook is duidelijk te zien dat deze vogel gebruik maakt van de Noorder IJplas als foerageergebied. Rekening houdend met de grote hoeveelheden prooidieren die gebruik maken van dit gebied is dit logisch. Het is aannemelijk dat de slechtvalken die broeden in Amsterdam het gebied gebruiken als foerageergebied. De uitspraak dat er geen vliegbewegingen worden verwacht is daarom niet voldoende onderbouwd. M.b.t roofvogels wordt alleen de slechtvalk en de zeearend behandeld echter is op de NDFF te zien dat veel roofvogelsoorten gebruik maken van het gebied en dat is ook niet onlogisch aangezien er een groot prooiaanbod is.
11. De conclusies uit de paragraaf "Ganzen" (blz. 467) kunnen niet bevestigd worden. Op basis van gegevens uit de NDFF is het argument dat hier wordt gesteld niet correct. Op de NDFF is duidelijk te zien dat de grauwe gans een binding heeft met het gebied (inclusief broedgeval).
12. Het is niet duidelijk waarop een vliegafstand van 1 kilometer voor de slobbeend is gebaseerd. In het aangeleverde brondocument (Maximale foerageerafstanden op een rij gezet voor 97 beschermde vogelsoorten, researchgate.net) wordt de maximale vliegafstand van de slobbeend niet genoemd. Graag ontvangen wij het onderzoek waarin deze bewering wordt bevestigd.
13. In het onderzoek wordt op basis van 3 veldbezoeken uitgesloten dat de krakeend een binding heeft met de Natura-2000 gebieden. Dit is een erg magere onderzoeksinspanning om met zekerheid uit te sluiten dat de waargenomen krakeenden geen binding hebben met de omliggende Natura-2000 gebieden. Er wordt tevens niets gezegd over de broedende krakeenden in het gebied en mogelijke dispersie vanuit de Natura-2000 gebieden. Hetzelfde geldt voor de andere genoemde eenden (krooneend, tafeleend, kuifeend en topper).
14. Het rapport beweert het volgende onder het klopje "Eenden" (blz. 47) "Voor alle bovengenoemde Natura 2000-gebieden, behalve IJperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske, geldt dat er binnen en nabij deze Natura 2000- gebieden ruim voldoende foerageer- en rustgebied voorhanden is, waardoor eenden uit deze gebieden niet tot in het plangebied voorkomen, of over het plangebied heenvliegen." Dit argument is nogal kort door de bocht en kan alleen worden gebruikt als daar een concreet onderzoek aan ten gronde ligt. Deze dient dan ook aangeleverd te worden.
15. In de paragraaf "Visdief" (blz. 42) wordt hetzelfde argument gebruikt als bij de eenden. Waarop is deze uitspraak gebaseerd? Graag het rapport aanleveren waaruit blijkt dat deze soorten niet uit het Natura-2000 gebied komen. Naar ons oordeel is duidelijk dat het plangebied een functie heeft voor de visdief.
16. Overige vogels: Uit verspreidingsgegevens uit de NDFF blijkt dat de ransuil in het gebied voorkomt. De effecten op deze soort worden niet benoemd. Uit het rapport 'Natuurwaarden in kaart' van de gemeente Amsterdam komt naar voren dat in het gebied een havik broedgeval bekend is. Effecten op de soort worden niet genoemd. Er is duidelijk te zien op de NDFF dat de torenvalk het gebied gebruikt

als foerageergebied, de torenvalk wordt niet genoemd in het rapport. Het plangebied heeft duidelijk een functie voor de buizerd. Er is wel benoemd dat het gebied een functie heeft voor deze soort maar het effect van de windturbines op de broedlocaties wordt niet benoemd. Veel reigerachtigen die gebruik maken van het gebied en in de directe omgeving broeden worden ook niet benoemd. Op basis van de waarnemingen is zeker wel een effect te verwachten. Graag deze soorten meenemen in het onderzoek.

Vleermuizen:

17. Onder het kopje verblijfplaatsen (blz. 78) wordt het volgende aangegeven: "Kap van oude bomen of sloop van gebouwen is niet aan de orde voor de bouw van de windturbines, zodat effecten op verblijfplaatsen op voorhand met zekerheid zijn uit te sluiten." Het is nog niet bekend welke bomen gekapt gaan worden. De conclusie dat geen oude bomen worden gekapt is onjuist. Verder wordt gesteld dat er geen verblijfsplaatsen van vleermuizen in de directe omgeving bekend zijn. Echter heeft Amsterdam op de kaart met ecologische verbindingen duidelijk aangegeven dat direct naast het gebied een vleermuisbunker is aangelegd in 2018. Deze informatie dient meegenomen te worden in het onderzoek. Daarnaast wordt in het rapport niet beschreven dat alle bomen op holten zijn gecontroleerd. De uitspraak dat er geen verblijfsplaatsen in de nabijheid van het gebied (bekend) aanwezig zijn kan daarom niet bevestigd worden. Deze constatering m.b.t het baltsgedrag roept vragen op (strijdigheden). De mannetjes zijn verder territoriaal. Doorgaans wordt dan ook aangenomen dat als de baltsroep al vliegend wordt waargenomen dat binnen het territorium een paarverblijfplaats aanwezig is. Nu wordt echter geredeneerd dat er geen verblijfplaatsen zijn. Dat is niet duidelijk navolgbaar en dient beter te worden gemotiveerd.
18. Het is opmerkelijk dat het gebied in 2006 en 2017 een functie had voor de meervleermuis. De functie lijkt op basis van het onderzoek van Waardenburg te zijn verdwenen. Aangegeven moet worden waarom deze functie is aangepast.
19. Volgens vleermuis expert ^{5.1.2.e} [redacted] zoals zij aangeeft in een reactie aan OD NHN en OD NZKG, zouden meervleermuizen het slachtoffer kunnen worden van de windturbines door aantrekkende werking van andere vleermuissoorten. Dit dient meegenomen te worden.
20. Door ^{5.1.2.e} [redacted] is aangegeven dat er:
 - A essentiële vliegroutes vanuit IVOT/Oostzaan richting Noorder IJplas gaan (iets noordelijker is een onderdoorgang onder de A8 richting Oostzaan (en IVOT en kraamkolonie));
 - B en dat de soort zowel tijdens foerageren als tijdens migratie op rotorhoogte kan vliegen (namelijk daar waar het voedsel zich bevindt) en dus gevaar loopt slachtoffer te worden (ook door barotrauma). Hier is qua Natura 2000 en qua uitleg omtrent vleermuizen tot dusver geen aanpassing over in het rapport gedaan. Hier gaan wij niet mee akkoord. Voorts constateren wij dat er geen onderzoek is gedaan naar aanvaringskansen tijdens migratie van zomer- naar winterverblijven en vice versa. Bekend is dat het Noordzeekanaal, waar de Noorder IJplas op uitkomt, een essentiële vliegroute is als onderdeel van migratie van zomer- naar winterverblijven zoals in Natura 2000-gebied 'Kennemerland Zuid', en vice versa. Wij zien dus reële aanvarings-slachtoffers zowel tijdens "regulier" foerageren van dieren die aan het IVOT doel zijn toe te rekenen als tijdens migratie, en dus voor het tweede met effecten op twee Natura 2000 gebieden waaronder IVOT. Er heeft geen monitoring op deze soort plaatsgevonden in IVOT, zo blijkt uit de Evaluatie Beheerplan; er zijn alleen incidentele waarnemingen in IVOT. Een gebrek aan waarnemingen is dus geen bewijs voor geen effect. Dit is in hoofdlijnen al in oktober 2022 als commentaar doorgegeven, en wij doen daarom nogmaals het verzoek om het rapport en de beoordeling daarop aan te passen. Deels verwijzen wij hierbij naar ons commentaar uit oktober 2022, met de meegeleverde stukken

o.a. van ^{5.1.2.e} In het gesprek op 8 maart 2023 met OD NHN is door Waardenburg aangegeven dat er voor vleermuizen nog nadere vervolgonderzoeken plaatsvinden.

21. Op de meervleermuis wordt niet afdoende ingegaan op wat in oktober 2022 is doorgestuurd. Het Noordzeekanaal vormt een belangrijke migratieroute en dat er enkel laag over het water wordt gevlogen is in de mail van ^{5.1.2.e} tegen gesproken. Verder zie commentaar hierboven alsmede het al in oktober doorgegeven commentaar. De soort gaat slecht waardoor een enkele aanvaring al snel invloed heeft op de GSVI.
22. Verder mist de onderbouwing voor andere soorten. De rotor trekt door warmte insecten aan en vervolgens vleermuizen. Barotrauma of daadwerkelijke aanvaring met een rotor van de turbine is voor meerdere soorten vleermuizen een bewezen negatief effect. Dit kan te maken hebben met de warmte die de rotor produceert, het licht van de turbine of het vliegen achter foeragerende andere vleermuizen aan. Het nog lopende vleermuisonderzoek moet deze zaken verhelderen.
23. Daarnaast hebben we eerder commentaar gegeven op het vleermuisonderzoek en de daarin gedane onderzoek intensiteit. Voor de meervleermuis geldt dat deze soort in de eerste onderzoeksfase gemist is. Qua ontheffing is er voor gekozen in eerste instantie voor één of enkele soorten ontheffing aan te vragen, waarbij die worden aangevuld zodra de ecologische onderzoeken hun afronding naderen. Op dit moment kunnen wij dus nog geen volledig inhoudelijk oordeel over het soortendeel geven. Dit nog los van de effecten op grondgebonden soorten.
24. Het volgende onderdeel uit het onderzoek van Grontmij (2006) moet mee worden genomen: *"In het gebied komen 18 soorten zoogdieren voor, waarvan vijf vleermuissoorten. (Tabel 20). Alle soorten zijn in Nederland algemeen tot vrij algemeen (www.vzz.nl). De vijf vleermuissoorten jagen geheel of gedeeltelijk boven het water (www.vleermuis.net). In de zomer van 2006 is geconstateerd dat er tientallen dwergvleermuizen en laatvliegers en ook wat ruige dwergvleermuizen foerageren. De meest opmerkelijke vleermuis is hier de meervleermuis, die insecten van het wateroppervlak schept. Vanuit een kolonie in Oostzaan vliegen ca 60 meervleermuizen via waterlopen naar de Noorder IJplas, waarbij ze de A8 door een duiker passeren. De vleermuizen foerageren gedeeltelijk in de oeverzone van de plas. Uitbreiding van de oeverzone van de plas zal daarom ook positieve gevolgen hebben voor de vleermuizen (^{5.1.2.e} 2006)."*
25. Het volgende onderdeel uit het onderzoek "Natuurwaarde in kaart" van de gemeente Amsterdam uit 2016 moet worden meegenomen: *"Algemene soorten als haas, konijn, bosmuis, gewone bosspitsmuis, veldmuis, egel en mol komen voor. Vossen worden regelmatig gezien. Hermelijn en wezel zijn ook te verwachten. Meervleermuizen jagen boven de plas. Zij komen vanuit Oostzaan en vliegen door een duiker onder de A8 door. Andere waargenomen vleermuizen zijn: gewone en ruige dwergvleermuis, watervleermuis en laatvlieger. Het is mogelijk dat er boombewonende vleermuizen (watervleermuis, ruige dwergvleermuis) verblijven in de grotere bomen aan de oost- en noordzijde van het plangebied."*

Reptielen:

26. In het rapport "Natuurwaarde in kaart" van de gemeente Amsterdam uit 2016 is duidelijk te zien dat er een ringslang is waargenomen bij de Noorder IJplas. De stelling dat er geen waarnemingen bekend zijn is dus onjuist. Er wordt aangegeven in het onderzoek van Waardenburg dat het plangebied geschikt leefgebied vormt voor de ringslang. Er is geen concreet onderzoek uitgevoerd naar de ringslang dus kan ook niet worden gesteld dat het plangebied geen functie heeft voor de ringslang.

GELUID

Ten aanzien van het aspect geluid maken wij de volgende opmerkingen:

1. Niet duidelijk is of het aantal personen in alle huidige en potentieel toekomstige woningen (die ruimtelijk bestemd zijn) is gehanteerd.

2. In de cumulatiberekening geen scheepvaart-, railverkeer- en luchtvaartgeluid meenemen, doch uitsluitend de continubronnen.
3. Ook het aantal ernstig gehinderden ten gevolge van uitsluitend windturbinegeluid (dus *zonder* cumulatie met andere geluidsbronnen) moet in beeld worden gebracht als beoordelingscriterium (ook bij het VKA).
4. Modelgegevens: De bijlagen met veel pagina's over bodemgebieden zijn niet nodig, hetzelfde geldt voor het resultaat op elk willekeurig adres, wel de relevante rekenparameters.
5. Wij ontvangen graag ook nog het Geomilieu model van de uitgevoerde berekeningen (alternatieven, VKA, cumulatie).
6. Het voorkeursalternatief bestaat uit twee mogelijkheden Boven en Onder, waarvan Onder volgens de initiatiefnemer geen keuze is. Er moet echter 1 voorkeursalternatief gepresenteerd worden en die moet gebaseerd zijn op de eerder onderzochte alternatieven. Uitgangspunt daarbij is de 'worst case' situatie.
7. Opvallend is dat het voorkeursalternatief Boven meer ernstig gehinderden veroorzaakt dan de eerder onderzochte alternatieven. Dit moet nader uitgewerkt/toegelicht worden..
8. De opbrengst per voorkeursalternatief wijkt in het project MER af van het deelonderzoek geluid. In het deelonderzoek geluid is de opbrengst voor VKA Onder circa 50 GWh/jr versus 48 GWh/jr voor VKA Boven. In het project MER betreft dit voor VKA Onder 29 GWh/jr versus 48 GWh/jr voor VKA Boven. Wij verzoek hier uitleg over en waar nodig graag corrigeren in de rapporten.
9. De windturbine die toegepast wordt voor het VKA Boven produceert bijna 3 dB L_{den} meer dan de windturbines in het 3x160 alternatief. Dit verschil is te groot en sluit daarmee ook niet aan op de eerder onderzochte alternatieven.
10. In de MER dient per turbinetype een kolom worden toegevoegd waarin de geluidproductie per MW wordt aangegeven.
11. Een turbinekeuze kan mede worden gebaseerd op het meest gunstige L_{den}/GW /jaar ter plaatse van een geluidgevoelige bestemming.
12. Alle windturbines in tabel 42 en 43 van de longlist zijn hoger dan de maximaal aangevraagde hoogte voor windturbines! Deze tabellen verwijderen of nader toelichten wat het doel is van deze tabellen.
13. Blz 3: er is geen bewijs van extra hinder door laagfrequent geluid (lfg) of infrageluid; blijft dit ook gelden bij toepassing van STE?
14. Blz 12: "Bij een normering van 42 L_{den} is het aantal ernstig gehinderden 5 tot 7... enz". Bedoeld is: de toename van het aantal ernstig gehinderden bedraagt 5 tot 7. Tekstueel aanpassen.
15. Blz 12: "een geluidnorm van 42 dB L_{den} t.o.v. 45 L_{den} leidt tot een zeer beperkte toename ...enz.", bedoeld is: afname. Tekstueel aanpassen.
16. Blz 12: "Bij een productieverlies van 10% of meer is het project financieel niet haalbaar". Een onderbouwing van deze stelling ontbreekt echter en bovendien wordt de 'terugverdientijd' steeds gunstiger naarmate de vraag naar duurzame energie toeneemt.
17. Keuze voor een norm van 42 L_{den} in plaats van 45 L_{den} geeft 10 extra ernstig gehinderden bij het VKA boven; dit duidelijk in de tekst aangeven.
18. In het voorkeursalternatief zijn het aantal ernstig gehinderden ten gevolge van alleen windturbinegeluid niet opgenomen. Dit dient toegevoegd te worden aan het rapport en als beoordelingscriterium toegevoegd te worden.
19. Het voorkeursalternatief dient vergeleken te worden met de andere alternatieven bij de beoordelingscriteria.

Bovengenoemde opmerkingen dienen, voor zover van toepassing, ook verwerkt te worden in de notitie "Notitie toelichting normstelling geluid en haalbaarheid" van 31 maart 2023.

LANDSCHAP

P.M.

EXTERNE VEILIGHEID

P.M.

SLAGSCHADUW

P.M.

RAPPORT MER

P.M.

RUIMTELIJKE ONDERBOUWING

P.M.

OVERIG

P.M.

CONCEPT